

• 6. MAJ 2015

Havvindmøller kan skræmme Danmarks største rovdyr væk

Gråsæler er igen begyndt at yngle i Danmark efter 100 års fravær. Men havvindmøller kan måske true gråsælerne. Et nyt forskningsprojekt skal undersøge, om gråsælerne bliver påvirket af støjen.

Gråsælen er Danmarks største rovdyr. Gråsæl-hannerne kan blive op til 2,3 meter lange og kan veje op til 300 kg. [Foto: Andreas Trepte]

\ Artiklen er skrevet af

Irene Petersen

Journalist

\ Indholdet er sponsoreret af

iNANO, Aarhus Universitet

[i Læs mere](#)

år der for første gang i hundrede år observeret en fødsel af en gråsælunge i dansk farvand. Men gråsælen forsvinder måske fra vores farvande igen, hvis lyden fra fremtidens vindmølleparker til havs bliver for meget for sælerne.

Ingen ved dog endnu, hvor følsomme gråsæler er over for vindmøllestøj, og derfor har en gruppe forskere fra Syddansk Universitet og University of Veterinary Medicine i Hannover sat sig for at undersøge det.

For selvom gråsælerne kun lige netop er vendt tilbage til dansk territorium, så har de en betydning for vores fauna, siger ph.d.-stipendiat og forsker i marin biologi Kirstin Anderson Hansen, som er projektleder på forskningen.

»Alle vilde rovdyr i Danmark er vigtige, fordi vi ikke har så mange af dem. Og hvis nogen af dem begynder at vende tilbage til Danmark, så bør de have mulighed for at være her,« siger forskeren og forklarer, at gråsælen er et meget anderledes dyr end den spættede sæl, som vi har mange af.

»Gråsælen er faktisk Danmarks største rovdyr,« siger Kirstin Anderson Hansen.

Gråsælerne er kommet tilbage af sig selv

Seniorforsker ved Institut for Bioscience på Aarhus Universitet, Jonas Teilmann fortæller, at jægere fik bugt med gråsælerne for cirka 100 år siden.

Danske fiskere var nemlig trætte af de store rovdyr, som åd fiskene fra fiskernes net.

»Men det er fantastisk, at vi ved naturlig vej, og ikke ved genudsættelse, kan skabe forhold, som gør, at gråsælerne er kommet tilbage af sig selv og nu er begyndt at yngle i Danmark. I år har vi set seks nyfødte gråsælinger« siger Jonas Teilmann.

Gråsælen blev fredet i Danmark i 1967, men en indsats mod forurening har også bevirket, at sælerne er vendt tilbage af sig selv. Tidligere var 80 procent af de gråsælerne i Østersøen sterile og mange havde skader på blandt andet kæberne, så tænderne faldt ud på grund af forurening. Men i dag yngler de og man kan f.eks. ved Christiansø se flere hundrede gråsæler ligge på klipperne, når de er oppe og hvile sig.

Fremtidens havvindmølleparker kan være et problem

Kirstin Anderson Hansen vil undersøge, om den positive udvikling muligvis kan stækkes ved opsætning af havvindmøller.

Hendes forskningsprojekt begyndte for halvandet år siden, og forskerne undersøger ikke kun vindmøllernes påvirkning på gråsæler men også påvirkningen hos skarver.

Gråsæler har været borte fra de danske kyster og farvande i 100 år, men de store havdyr er vendt tilbage de sidste 10 til 15 år.

De havvindmøller vi har stående i dag, ser ikke ud til at have en kritisk påvirkning på dyrelivet.

Men Kirstin Anderson Hansen mener, det er nødvendigt at undersøge de mulige konsekvenser af at opføre langt større havvindmølleparker, fordi der er har været snak om at opføre havvindmølleparker med op til 1.000 vindmøller.

Problemet kan være støjen fra de arbejdende vindmøller men også selve opførelsen af vindmøllerne.

Gråsæler markerer, når de hører lyd fra vindmøller

Kirstin Anderson Hansen har derfor sammen med kollegaer fra Syddansk Universitet startet forskningsprojektet, hvor de først har trænet to gråsæler, to skarver.

»Vores to gråsæler, Nino og Oskar, er trænet til at deltage i høretest både under vandet og i luften,« siger forskeren og fortæller, at Nino er fire år gammel, mens Oskar er ét år gammel.

Sælerne er trænet med metoder fra såkaldt operant betingning, hvor dyrene får en belønning for at besvare et ja eller nej spørgsmål.

»Der afspilles en tone, og hvis de hører den, rører de et mål med deres næse, hvilket betyder, "Ja, jeg hørte det", eller de holder sig på stationen, hvilket indikerer, "Nej, jeg har ikke hørt noget",« siger Kirstin Anderson Hansen og fortsætter:

»Ud fra disse data, kan vi bestemme tærskelværdierne for deres hørelse i luften og under vandet og begynde at teste disse resultater mod støjniveauet i de danske farvande. Det vil hjælpe os til at forstå, hvorvidt støjniveauet påvirker sælernes evner til at kommunikere med hinanden, deres unger, eller finde føde.«

Forskeren fortæller, at hun har fokus på den videnskabelige undersøgelse og ikke på de mulige politiske konsekvenser af undersøgelsen.

»Der er mange, der har spurgt mig, hvad vi vil gøre, hvis vi finder, at der er en påvirkning. Men sker det, er det jo ikke os forskere, der skal tage stilling til, hvad der skal ske – det er politikerne. Vi forskere undersøger jo kun, om skibstrafik og vindmøller påvirker. Og så kan vi sige: Det gør det, eller det gør det ikke,« siger forskeren.

Kirstin Anderson Hansen fortæller, at det er svært at sige, hvornår resultaterne fra projektet ligger klar.

\ Kilder

- [Kirstin Anderson Hansens profil](#)

- [Jonas Teilmanns profil](#)

Naturen kalder dig, der elsker dyr og planter!

Få Videnskab.dk's gratis nyhedsbrev for alle, som er vilde med det vilde.

Tilmeld

\ TOP 6

Mest læste om Naturvidenskab

1

\ KORT NYT

Aldrig set før: Brasiliansk 'gadehund' viser sig at være en hybrid mellem hund og ræv

2

\ ANBEFALET

»Super bedrift«: Efter 20 års eksperimenter beviser Aarhus-forsker, at antistof falder nedad

3

\ ANBEFALET

Verdens ældste trækonstruktion opdaget: Bygget før Homo sapiens opstod

4

\ FRA ARKIVET

Disse hunde lever længst – og kortest

5

\ FRA ARKIVET \ SPØRG VIDENSKABEN

Skægkræ: Tips til bekæmpelse – sådan slipper du af med skadedyret

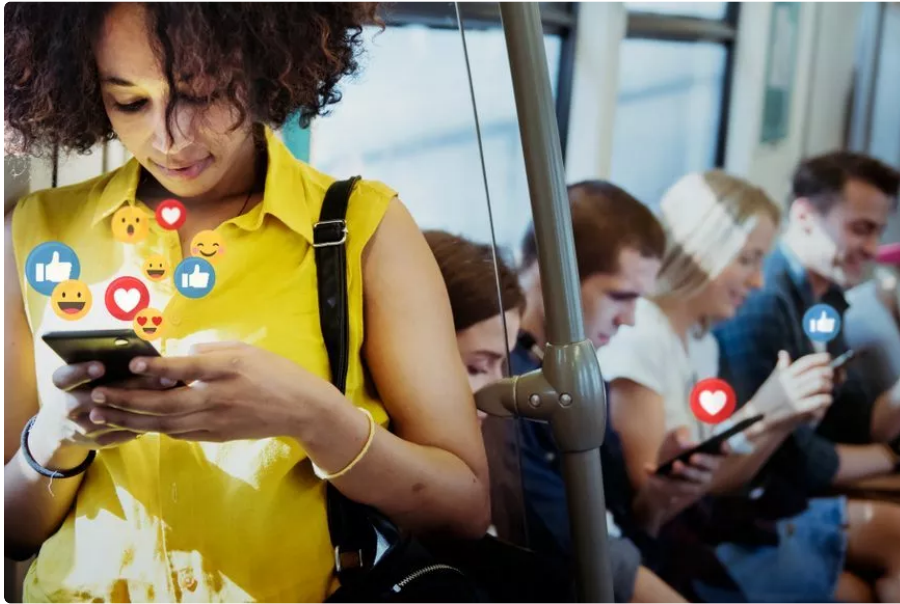
6

\ FRA ARKIVET

Uhørt stor fisk hevet op fra dybhavet: »Det er helt obskurt«

\ KORT NYT

Dræber særlig gruppe af spækhuggere marsvin bare for sjov?**Kaffegrums og teblade gør bagværk sundere ifølge nyt studie****LIVE kl. 11.30: Nobelprisen i fysiologi eller medicin uddeles****Angst dæmpes, stemmer forsvinder: Virtual reality kan hjælpe det syge sind****Dansker nomineret til Nobelprisen i medicin: Jeg lever lykkeligt uden**

\ FORSKERNE FORMIDLER

Fire tips til at styre algoritmerne: Sådan får du indhold på sociale medier, du faktisk gider se

\ KORT NYT

Sjælden pil, hvor spids og fjer stadig sidder på, er dukket frem fra isen efter 3.000 år

Forskere fra Aarhus Universitet vil sætte CO2 på menuen

\ FRA ARKIVET

Det bedste fra arkivet

Gå på opdagelse i mere end 35.000 artikler.

\ FRA ARKIVET

Forskere: Læger bør udskrive vibratorer på recept

Sex

Mette Mølgaard
Journalist

\ FRA ARKIVET

Disse hunde lever længst - og kortest

Hunde

Mette Mølgaard
Journalist

\ F

Hv ps

P

An
Jou

Søg i arkivet

Kig op i oktober: Glæd dig til hele fire stjerneskudssværme og en delvis måneformørkelse

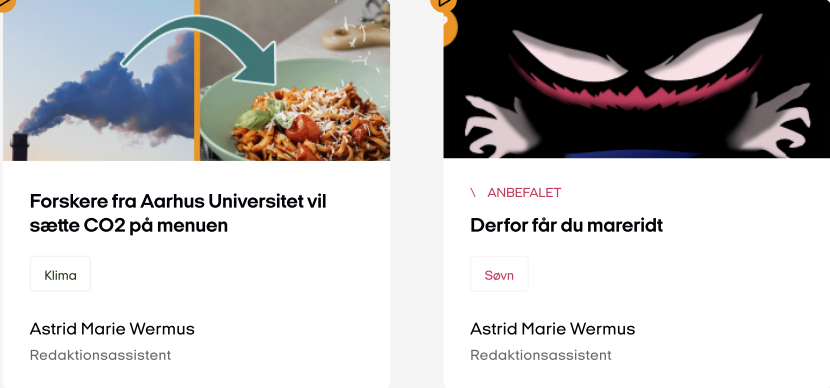
\ ANBEFALET

Åben strid om bevidsthed er brudt ud blandt forskere

\ VIDEO

Video, video, video!

Foretrækker du at se historierne udfolde sig i levende billeder? Så tjek vores seneste videoer, eller følg Videnskab.dk på YouTube.

Forskere fra Aarhus Universitet vil sætte CO2 på menuen

Klima

Astrid Marie Wermus
Redaktionsassistent

ANBEFALET

Derfor får du mareridt

Søvn

Astrid Marie Wermus
Redaktionsassistent

N
U
pr
U
Lis
Jou

Find flere videoer

\ KORT NYT

Mystiske fe-cirkler findes langt flere steder i verden end antaget, viser kortlægning

\ FORSKERNE FORMIDLER

Er det okay at kysse sit kæledyr?**Studie: Vi 'dovner den' mere efter træning**

\ PODCAST

På med hørebøfferne!

Luk øjnene, og lad forskernes viden strømme ind ad øregangen. Her finder du Videnskab.dk's seneste podcasts.

\ FORSKERNE FORMIDLER \ LYT TIL ARTIKLER

Universelt design: Et redskab til at skabe en verden, hvor alle er med

Arkitektur & Design

Camilla Ryhl

Ph.d., Forskningsdirektør i Bevica Fonden.

+ 3 andre

Enebær er i virkeligheden en kogle, og en banan er et bær

Planter

Astrid Marie Wermus

Redaktionsassistent

**Ek
as
løs**

P

Asi
Rec

Lyt til flere podcasts

V?IDENSKAB DK

ADRESSE

**Carl Jacobsens Vej 16, opg. 16, 2. sal
2500 Valby**

Ansvarshavende chefredaktør:
Vibeke Hjortlund

[Kontakt medarbejdere](#)

CVR-NR: 31111048 EAN: 5798000555174 ISSN: 1903-301X

[PERSONDATA OG COOKIES](#) [RETTIGHEDER](#)

Vi tager ansvar for
indholdet og er tilmeldt

